

FIETSTOCHT HAAGSE BEEMDEN (± 27 kilometer)

Deze fietsroute is samengesteld en beschikbaar gesteld door de Bethlehemparchie n.a.v. hun 25 jarig bestaan. U kunt de fietsroute op elk willekeurige plaats in de Haagse Beemden starten. Bij onderstaande routebeschrijving is gekozen om bij punt 16 (Texasbar) te starten en te eindigen. Veel fietsplezier.

We vertrekken bij de Texasbar (16). Daar gaan we, richting de wijk, een mooie bomenlaan (*Rietdijk*) in. Bij een bocht naar rechts gaan we links het fietspad op en een bruggetje over. Bij het *Hoogzand* gaan we rechtdoor.

Bij 't *Zand* even rechts en vervolgens bij het pleintje even links en dan rechts de *Heksenwiellaan* in. De *Heksenwiellaan* gaat bij het fietspad over in de *Overkroetenlaan*. We vervolgen de *Overkroetenlaan*, gaan met de bocht mee naar links en naar rechts en gaan bij de *Weideslagen* linksaf en fietsen op het eind tegen het bordje *Donkslagen*, even links en even rechts het fietspad op en het bruggetje over.

Linksaf het *Bunderkenspad* op en het water aan de linkerhand houden.

Op het eind linksaf en na het bruggetje direct rechts de *Heksenwiellaan* naar links op.

Het grote ronde gebouw aan de rechterkant (de Roos) is onderdeel van het verzorgingscentrum Aeneas (17).

Bij de *Heksenrij* gaan we rechtsaf de brug over en volgen daar links tussen de villa's door.

Op het eind de brug over, maar links het *Heksenpad* op en in het verlengde daarvan linksaf de *Krommedijk* op.

Aan het eind rechtsaf de *Asterddijk* (18) op, bij de *Dwardsdijk* linksaf, bij de *Asterdkraag* rechtsaf, bij de *Venuslaan* rechtsaf en het eerste fietspad links de *Rietdijk* op.

We volgen de *Rietdijk* geruime tijd rechtdoor en de weg gaat over in *Achter Emer*.

Nog steeds rechtdoor, door de tunnel rechts het Schapenpadtunneltje door en het fietspad volgen en bij de stoplichten rechtsaf (*Schapenpad*).

Na het gebouw van Scouting Haagse Beemden gaan we rechtdoor, over het bruggetje en direct linksaf het *Moerenpad* op.

Na het volgende bruggetje links de *Louwersdonk* in.

We gaan rechts de *Donk* in, waar we de Woonheuvel de Donk (de Apenrots) links zien (19).

Vervolgens rechtsaf de *Hondsdonk* in en bij de apotheek rechts en direct daarna links het *Moerenpad* op, totdat we even verder langs de achterzijde van de Bethlehemkerk (20) komen en even later links een middeleeuwse kapel (ca. 1510), de Kapel van Gageldonk (1) zien en rechts 't Hooghhuys, een middeleeuws poortgebouw (2) van een versterkte boerderij.

We komen al snel op een T-kruising met het bordje *Gageldonksepad*. Hier gaan we linksaf en rijden (rechts aanhouden) door tot aan de *Merodelaan* (asfaltweg).

Rechtsaf slaan en vervolgens bij *Spank* links af. We volgen het *Spank* en bij een bronzen gans rechts het *Laagbos* (3) in.

We komen weer op de *Merodelaan* en gaan daar linksaf, passeren de *Peersbroek* en op de overgang naar de *Arenberglaan* bij de verkeersborden gaan we links en daarna direct rechts *Gageldonksestraat*).

We gaan rechtdoor en gaan het tunneltje door en daarna rechtsaf richting Prinsenbeek.

Aan rechterhand ligt de boerderij Hoogsteen (*Gageldonkseweg* 39) (4).

We nemen het eerste fietspad rechts (ook *Gageldonkseweg*).

Aan aan het einde door de *Broektunnel* en pakken het *Walpad* naar links. Rechts liggen de Kamertjes (5).

We rijden het *Walpad* verder door tot de *Hambroeklaan*.

Aan de overzijde voor het sportcomplex gaan we rechtsaf (Eurotoren 6), laten het politiebureau links liggen, steken het *Heiningpad* over en ook de *Kesterenlaan*.

We volgen de *Kersterendreef*, tot aan de kinderboerderij, hier linksaf het fietspad in. Het landgoed Burgst ligt, gedeeltelijk achter beplanting verscholen, aan de rechterkant (7).

We volgen het fietspad aan het eind een klein stukje links en bij de *Petronella Moensstraat* gaan we rechts, volgen deze straat links met in het verlengde de *Johanna Rijntjesstraat* (8).

We komen bij de *Kesterenlaan*, gaan daar rechts en na het winkelcentrum de Berg rechtsaf de *Muizenberglaan* in.

Bij de *Bergdreef* (Muizenberg 9) gaan we rechtsaf en volgen de *Bergdreef* langs het plantsoen. Aan het eind bij het bordje *Bertelsberg* gaan we links en direct daarna rechts het *Paradijsspad* op. Na 25 meter bij een linkerbocht, gaan we rechtdoor een onverharde weg tussen de bomen. Rechts liggen de Cingeltjes (10).

Aan het eind gaan we linksaf de *Burgstsedreef* op. We rijden over deze mooie weg verder, passeren het bord *Burgstpad* (links) en gaan na ongeveer 80 meter rechts het eerste fietspad in.

Tussen de weilanden door, via een klein stukje *Raaimoeren*, linksaf de *Noortberghmoeren* in. Na een bocht gaan we links het *Moerenpad* in en na ongeveer 500 meter links het *Dwarsmoerenpad*. Hier zien we rechts het Heksenwielbosje liggen. Daarachter liggen 't Kraaienest en de Lucaskerk.

We volgen de bocht links naar de *Burgstsedreef* (11). Na de boerderij aan de rechterkant, bij twee wit-rode paaltjes gaan we rechtsaf (voetpad!).

We passeren links de *Kleine Hil* en gaan daarna rechts de *Groene Hil/Lange Hil* (12) in en daarna linksaf de *Groene Hil/Lange Hil*.

We volgen de *Lange Hil* tot bij huisnummer 1 en gaan daar rechts via de *Wildzang* en de *Paradijslaan* en na 10 meter links naar de *Westerhagelaan*.

Aan het eind de *Westerhagelaan* oversteken, dan een klein stukje *Overkroetenlaan* en meteen de weg oversteken, het bruggetje over en het fietspad volgen met een recht water aan de rechterkant, links ligt het Medisch centrum. Links ligt Kroeten en rechts ligt Overkroeten.

Aan het eind met een bochtje naar links en naar rechts, gaan we voor de *Werftseweg*, links de *Bredestraat* in.

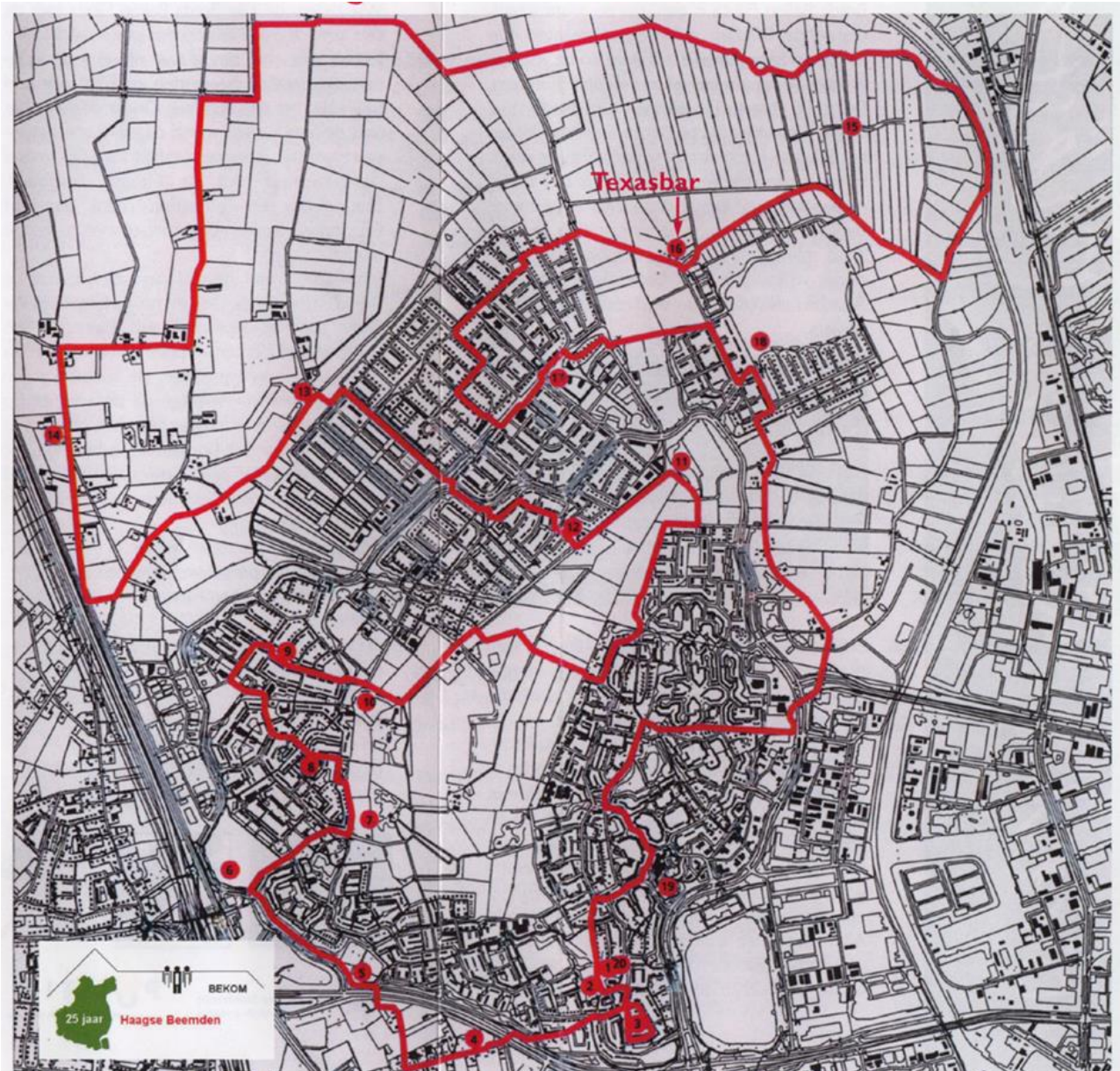
We volgen deze straat tot de *Grintweg* (13) die we rechts inslaan. Op nummer 5/7 zien we een oude boerderij "De Hoge Put" (uit 1672). Aan het eind van de weg is een dierenpension.

We gaan rechts de *Kluisstraat* in. Op het eind daarvan volgen we links de *Hooydonkseweg* tot bij drie bomen en een verhoging van de weg een fietspad rechts ligt.

Dit volgen we met een bocht naar links, een bocht naar rechts, steken bij een boerderij de weg over en vervolgen het fietspad. We zijn nu in een grote open ruimte waar in de verte de kerk van Terheijden en de molen te zien zijn, alsook de electriciteitscentrale van Geertruidenberg (Amercentrale).

We steken een polderweg over en aan het eind nemen we het fietspad rechts. We zien rechts het Haagse Beemdenbos (15) verschijnen.

We passeren na enige tijd een wildrooster en zijn op de dijk langs de rivier de Mark. Hier vinden we het voet- en fietsveer naar Terheijden. Na korte tijd gaan we de dijk weer af, vervolgen het fietspad en zien de Asterdplas links verschijnen. We vervolgen het fietspad (niet rechtsaf een zijweg in en ook niet links naar de Asterdplas) met aan het eind de Asterhoeve (16).

Nog even dit...

De naam Haagse Beemden geeft al aan waar het om gaat; het zijn de laag gelegen en vaak natte velden langs de rivier de Mark, behorende tot de Heerlijkheid Hage (evenals Princenhage en Prinsenbeek). Recente opgravingen hebben aangegeven, dat de eerste bewoning te vinden was ter plaatse van Steenakker en Heilaar. Hier was het voor de eerste bewoners een goed woongebied met droge grond voor de akkers, weilanden voor het hooi en beekjes in elkaars nabijheid. Vanuit de Middeleeuwen zijn de kasteeltjes Emer en Gageldonk bekend. Beide versterkingen zijn inmiddels verdwenen. Het landgoed Burgst dateert uit 1790. Het gebied was op dat moment al volledig in cultuur gebracht. Al bleef de Mark tot in de jaren 1960 buiten de oevers treden.

Na de Tweede Wereldoorlog groeide de stad Breda in een snel tempo. Na de ontwikkeling van de Hoge Vucht, was het de bedoeling om de Haagse Beemden te bebouwen. Eind jaren 1970 werd door de gemeenteraad besloten een stedenbouwkundig plan op te stellen, dat uitging van het behoud van het fraaie landschap. De nieuwe wijk moest groen en kleinschalig zijn en het

moest een dorpse sfeer hebben. De buurten zijn te beschouwen als dorpen. De stad en het landschap zijn sterk met elkaar verweven. De landgoederenzone is het hart van de wijk. De oude landwegen zijn nu fietsroutes. De eerste woningbouw dateert uit 1978, terwijl de buurt Kroeten en een uitbreiding van Asterd, de laatste uitbreidingen vormen. De wijk biedt nu meer dan 30.000 mensen een plek om te wonen en te leven.

Toelichting op de nummers in de routebeschrijving

Asterd Hoeve (voorheen De Texasbar) (16) Gebouwd eind 19de eeuw op een kleine verhoging, in het midden van regelmatig onderlopende polders. Hoewel het een boerderij is, is het altijd al een café geweest voor de boeren uit de omtrek.

Centrumgebied Heksenwiel (17) Dit centrum vormt het moderne dorpsplein van de wijk. Naast winkels zijn er ook voorzieningen, zoals de bibliotheek, de kerk en een sociaal-cultureel centrum. Het verzorgingshuis Aeneas vormt een belangrijke woonplaats voor ouderen. Ook de sportvelden spelen een rol in de centrumfunctie van Heksenwiel.

Asterd en Asterdplas (18) Rond deze zandwinput zijn woningen en een strand gerealiseerd. Kenmerkend aan de woningen zijn de driehoekige vormen die de zeilen van surfplanken moeten verbeelden.

De Donkenbuurt en de Apenrots (19) De Apenrots is één van de hoogste punten in de wijk. De buurt kenmerkt zich door een sterke menging van de openbare straat en de privétuinen; kleine woonstraatjes en grote groene plekken achter de woningen zijn daarvan sprekende voorbeelden.

De Bethlehemkerk (20) De kerk dateert uit 1980 en is ontworpen door Hans van der Laan in een Bossche School architectuur. Het gebouw is door bisschop Ernst gewijd.

Kapel aan het Moerenpad (1) Dit kapelletje stamt uit het begin van de 16e eeuw (1510) en hoort daarmee tot de oudste gebouwen in Breda. Het is sinds 1919 in bezit bij de Stichting Hendrik de Keijzer (een particuliere organisatie ter bescherming van monumenten) en is één van de oudste beschermde monumenten in Nederland.

't Hooghhuys (2) Deze woning is het poortgebouw van het voormalig kasteeltje Gageldonk. Het pand dateert uit 1517. Het kasteel zelf is in 1573 door watergeuzen verwoest.

Hazenbergh (3) De eerste woonbuurt van de wijk. De Bossche School-architectuur geeft de indruk, dat dit een middeleeuwse dorpskern is. Het Laagbos is op te vatten als het dorpsplein.

Boerderij Hoogsteen (4) Monumentale boerderij uit 1760. Gevestigd op één van de hoogste punten in het gebied.

Kamertjes (5) Dit gebied toont een middeleeuwse verkaveling van weiden en perceelbeplanting. Het is momenteel een beschermd vogelreservaat.

Eurotoren (6) Deze kantoortoren is met 76 m het tweede hoogste gebouw van Breda. Het gebouw markeert de entree tot Breda vanaf de A16.

Landgoed Burgst (7) De Heerlijkheid Burgst bestond al voor het jaar 1200 en is daarmee ouder dan de stad Breda. Het huidige landhuis dateert uit 1790. In de jaren 1930 zijn de boerderijen die bij het bezit hoorden afzonderlijk verkocht.

Johanna Rijntjesstraat, Petronella Moensstraat e.o. (8) Deze straten zijn vernoemd naar Bredase vrouwen die veel hebben bijgedragen aan de maatschappelijke ontwikkeling.

Muizenberg (9) Dit is een kleind zandverhoging van ongeveer 2 meter ten opzichte van het omringde maaiveld. Het is het gevolg van het meanderen (slingeren) van de Mark.

De Cingeltjes (10) Dit is het restant van een vroegmiddeleeuws verdedigingswerk dat behoorde bij de heerlijkheid Burgst. Het bestaat uit een tweetal aarde wallen en grachten. Oorspronkelijk stond in het midden een zogenaamd blokhuis (een massief en gesloten gebouw)

Burgtsedreef en het landmeterspunt Heksenwiel (11) Vanuit het Heksenwiel is het gebied in kaart gebracht en vervolgens in percelen in cultuur gebracht. Diverse lijnen in het landschap zijn op dit punt gericht. De Burgtsedreef en het Moerenpad zijn duidelijke voorbeelden. Vanaf deze dreef werden de velden ontsloten. De naam Paradijs geeft aan dat deze weilanden door hun lage en natte ligging waardevol waren in tijd van droogte.

Groene Hil en Lange Hil (12) Huizen aan deze straten weerspiegelen met hun typische schuine ramen en grote daken de antroposofische architectuuropvattingen van de architecten Alberts en van Huet.

Bredestraat en Keihoef (13) De Bredestraat vormde oorspronkelijk een ijk. Het water van de overstromende Mark drong, via het laaggelegen gebied van Overkroeten en Kroeten, tot diep in het bewoonde gebied Overveld door. De boerderij Keihoef (1872) is gebouwd op een hoge, en dus droge zandkop. De boerderij is een Rijksmonument.

Het gebied Overveld: Grintweg en Kluisstraat (14) Dit gebied is van oudsher agrarisch in gebruik geweest. Het is kleinschalig landschap van akkers en boerderijen. Door de hogere ligging liep het 's winters niet onder water. Het huidige dierenpension was vroeger een paardenwisselplaats (sinds 1610) in de route van Breda naar Holland.

Buitengebied Haagse Beemden: Rooskensdonk en Haagse Beemden Bos (15) Het open landschap langs de Mark is onderdeel van de ecologische hoofdstructuur van Brabant. De polder Rooskensdonk is beschermd vanwege de bijzondere vegetatie. Na de ruilverkaveling (begin jaren 1980) is het gebied heringericht en is een recreatief fietspad aangelegd. Het Haagse Beemden Bos wordt beheerd door Staatsbosbeheer en door vrijwilligers uit de buurt. Het bos meet ongeveer 100 hectaren en bestaat uit bospercelen en weilanden.

Meer wijk informatie vindt u op onze website www.haagsebeemden.nl